

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Principii neotestamentare

Astăzi când ne aflăm în cea mai puternică încercare belică din câte a cunoscut omenirea vreodată, astăzi când armatele noastre și cele aliate pecetluiesc, cu sângele lor, credința în Dumnezeu pe pământul vastului imperiu bolșevic, astăzi când martirii Neamului, românesc și a întregii bătrâne Europe, cu oirada sângelui lor imaculat, serbează liturghia victoriei contra luciferianului imperiu rusesc, exigențe de ordin moral impun o permanentizare și o adâncire mai scrupuloasă în scrutarea paginilor Sfințelor cărți, în care se află tezaurul sfânt al creștinismului, acolo unde sunt cuvinte de îmbărbătare și mângăiere, acolo unde mireasma dragostei și a virtuții se împrăștie tuturor, acolo unde — cu litere de aur — în diamantine lădi, sunt scrise cuvintele dulcelui Mântuitor, faptele Lui și minunile Lui.

Sub presiunea durerii după copiii, fiii și frații noștri care au părăsit vatra familiei lor, plecând pe front, — unii fără să se mai întoarcă, ci lăsând acolo corpul lor pradă putreziciunii, iar sufletul trimițându-l în ceruri pentru a lua loc alături de nenumărații martiri ai creștinismului, — nimeni nu poate găsi mângăiere și îmbărbătare mai bună ca în Biserică, unde se află scris Cuvântul ce dăinuiește peste veacuri, al veșnicului Mântuitor. Întreg Noul Testament este învăluit în mireasma dragostei și a jertfei. Spasmodismul celor ce, în van, aleargă spre alte lumi decât aceea a adevărului absolut neotestamentar, cade în desuetudinea incognoscibilului.

În aceeași sferă a întunerecului se mișcă și ceice citesc Noul Testament, fără călăuză bună și fără să-l înțeleagă. Pentru că a scruta paginile Scripturii, nu înseamnă a le și înțelege. Le înțeleg ceice au pregătirea și darul de sus al înțelegerii. Pentru cei ce nu le înțeleg in-

seamnă penetrare în necunoscut. A penetra în Scripturi fără a le înțelege, e ca și când te-ai închide într'o puternică cetate de zid, fără ferestre, fără nici o crăpătură prin care să poată pătrunde o rază de lumină, fără să-ți fie cunoscută pentru a pași spre ușița care să te ducă la lumină. Astfel sunt învățăturile Domnului Hristos, sintetizate în Testamentul Nou, pentru cei ce orbecăesc în ele în neștiință și lipsă de pricepere. Așa au pățit conducătorii de cri și de azi ai Rusiei cari s'au condus numai după interese egoiste, personale, uitând că trăiesc într'o lume ce nu ne aparține nouă muritorilor de rând, într'o lume în care nu suntem decât niște mosafiri de scurtă durată, într'o lume care este creația și proprietatea atotputernicului Dumnezeu.

Ei s'au îndepărtat de Dumnezeu, pe Hristos l-au scos afară din sfintele Biserici — prefăcându-le în case de toată folosința, — pe preoți și episcopi — slujitori ai Sfințelor Soboare — i-au spânzurat și ucis în cel mai mișelesc chip, schingiuind alături de ei pe toți cei pe buzele cărora mai exista numele lui Dumnezeu. De ce toate aceste nelegiuiri? Pentru ce atâta tiranie? Pentru că n'au înțeles pe Hristos care a adus lumii pacea, pentru că n'au fost maturi în înțelegerea creștinismului, fiindcă n'au scrutat cu înțelepciune paginile Scripturilor sfinte.

În fața acestor sguuitoare realități, care oare trebuie să fie atitudinea noastră, a celor ce purtăm numele de creștini? Desigur, apropierea de Hristos. Citirea mai intensă a Cărților sfinte și înțelegerea lor, pentru ca din ele să desprindem esența, după care să ne călăuzim pașii noștri. E momentul cel mai potrivit, când striviți sub oboseala atâtor greutăți, să ne găsim liniște în citirea Cărților sfinte și în trăirea după preceptele divinului Mântuitor.

Se impune tot mai mult să purtăm în sufletul nostru principiile creștinismului și să ne conformăm lor. Evreii Vechiului Testament purtau în sufletele lor — măcar de formă — poruncile decalogului dat de Dumnezeu lui Moise, pe muntele Sinai. Noi să purtăm în suflet — nu de formă numai — principiile esențiale ale creștinismului cuprinse în Noul Testament.

După cum întreg Vechiul Testament este sintetizat în decalog, tot așa și Noul Testament, întreaga învățătură mesianică se poate rezuma în zece principii. Într'un decalog neotestamentar. Aceste principii cuprind în esența lor întreaga noastră atitudine în fața lui Dumnezeu, în fața lui Hristos, în fața lumii și în fața vieții. Sunt o concretizare a raporturilor dintre Dumnezeu și creatură, dintre Hristos și omul mântuit de păcatul străbun.

Enunțăm numai aceste principii, pentru ca altădată să le analizăm pe fiecare în parte:

1. Primatul lui Dumnezeu asupra vieții;
2. Primatul lui Hristos asupra tuturor legăturilor omenești;
3. Primatul universalității asupra gândirii strănte;
4. Primatul sufletului față de lume;
5. Primatul împărăției cerești asupra celor pământești;
6. Primatul pronoiei asupra grijilor omenești;
7. Primatul iubirii asupra urii;
8. Primatul faptei bune asupra vorbeii goale;
9. Primatul crucii asupra mării deșarte și
10. Primatul mântuirii asupra păcatului.

Aceste sunt, în esență, principiile neotestamentare pe care trebuie să le cunoască — fără nicio excepție — toți creștinii și să trăiască în conformitate cu ele.

Pr. ION L. ZOTTA

Pregătirea pentru predicare

1. Pregătirea generală

„Tot cărturarul, care se învață întru împărăția cerurilor, asemenea este omului stăpân al casei, care scoate din vistieria sa noui și vechi“ (Mt. 13. 52). Deci și păstorul de suflete are un astfel de tezaur pe care de aceea l-a adunat ca să scoată dintr'ânsul vechi și noui pentru exercitarea direcției sale predicatoriale. Cum ajunge preotul la acest tezaur?

a) Studiind neconținut Dogmatica, Morala, Liturgica, Istoria bis. etc. Aceste ramuri ale ști-

inței teologice îi oferă material foarte vast pentru predicare și, cu cât e cineva mai versat în acestea științe, cu atât va afla, în ele mai mult material. „Fii puternic a învăța cu învățătura cea sănătoasă“ (Tit. 1, 9).

b) Meditând, căci, numai prin meditație își poate însuși păstorul de suflete, în chip temeinic, adevărurile credinței creștine, din toate punctele de vedere, care trecute în predică, sunt deosebit de potrivite, pentru a-i da sublimitate, ungeri și putere. Cu cât a pătruns mai temeinic, prin meditația sa, adevărurile de credință, cu atât efectul lor e mai puternic asupra minții și a inimii lui. Efectul acesta se evidențiază, atât la pregătirea, cât și la rostirea predicii.

c) Cetind sărguincios Sf. Scriptură și meditând asupra ei. Pentru el trebuie să fie o ocupațiune plăcută aceea de a ceti, în fiecare zi, câte un capitol din T. V. și T. N. În felul acesta, preotul face cunoștință cu conținutul cărților sfinte și astfel, când pregătește o predică, îndată îi vine în minte cutare loc, cutare istorioară, cutare pildă ori asemănare din Sf. Scriptură pe care, apoi, le folosește cum se cuvine. Zisa Apostolului: „Cuvântul lui Hristos să locuiască bogat întru voi“, la nimeni nu se referă, mai potrivit, ca la dânsul.

d) Cetind sărguincios Viețile sfinților. Grația lui Dumnezeu a pus sfinții, în calea vieții noastre, întocmai ca pe niște făclii. Viețile lor e plină cu pildele mărețe și frumoase ale tuturor virtuților creștinești. De aceea, dela ei câștigăm îndemn spre bine. Ei sunt călăuzele noastre cele mai sigure, pe cărările spinoase ale vieții. Cu cât va cunoaște preotul mai bine viețile sfinților și, îndeosebi, anumite momente mai însemnate din viața lor, cu atât mai bine le va ști potrivi în cuvântările sale.

e) Cetind lecturi bune, edificatoare. Aceste întăresc duhul cucerniciei, în ele pot fi aflate exemple, asemănări, pasagii potrivite, care pot fi întrebuințate în predici, cu mare folos.

f) Notându-și tot ce află bun prin scrierile profane, dacă are poftă și timp să se ocupe cu ele. În scopul acesta, are la dispoziția sa un caiet în care-și notează tot ce-i potrivit pentru predici, oriunde ar afla astfel de material. În caietul acesta, va mai induce orice idee bună care i-ar trece prin minte.

g) Câștigându-și cunoștințe sigure despre anumiți indivizi, despre împrejurările din comună și, în general, se silește să se orienteze, cerând sfatul colegilor săi mai zeloși despre tot ceea ce poate să vină în atingere cu predicile sale.

h) Prin cetirea și olosirea cărților de predici.

i) Prin râvnă și vieță neprihănită.

Alegerea temei

Păstorul de suflete cu zel apostolesc știe cât de important este pentru reușita predicii sale alegerea corectă a temei. De aceea nu se oprește la primul subiect ce-i cade în mână și nu și-l alege pe cel mai ușor, căci gândul lui de căpetenie este acela de a servi cauza lui Dumnezeu.

De aceea, după ce se roagă, mai întâiu, ca Dumnezeu să-l lumineze, se consultă eventual și cu colegii săi asupra faptului, care să fie tema predicii sale. Păstorul de suflete cu zel apostolesc e cu deosebită atențiune asupra tuturor lucrurilor, care pot fi luate în considerare, în privința aceasta. Așa de pildă: trebuințele sufletești ale credincioșilor, anul bisericesc și alte împrejurări din viața enoriașilor săi. Ține, apoi, seamă și de persoana sa, căci sunt teme, care nu se potrivesc pentru fiecare persoană. Sunt teme care nu pot fi tratate, în mod satisfăcător, decât de preoți bătrâni și cu experiență. Apoi, unii preoți simțesc mai multă iscusință pentru predica sintetică, iar alții pentru omilie.

Dacă predicatorul e bun și dacă își alege temă potrivită cu împrejurările, faptul acesta îi servește spre ajutor, căci va împrumuta tărie cuvântului lui, va fi mai liber; predica lui va pătrunde în sanctuarul sufletelor, fără de piedeci și în măsură deplină. Și aci este tot așa, ca și când o plantă ajunge în pământ potrivit cu natura ei, sau ca și când omul samănă, sau sădește, la timp potrivit. Mare pagubă poate să provină din faptul că unii dau dovadă de lipsă de seriozitate și de prudență la alegerea temei. Se leagă de ceva, pe nimerite, de unde urmează o totală lipsă de interes din partea ascultătorilor. Aceștia află, cu ușurință, că cele spuse nu se potrivesc de loc cu împrejurările și referințele actuale.

S. Ș.

Păcatul

Totul e făcut de Dumnezeu, totul e cu el; numai păcatul e în afară de Dumnezeu, e singur.

Prin el, toate ne sunt supuse; fără el, toate ne sunt potrivnice. Cu el, avem tot ce-i al lui; fără el, n'avem decât desfătări trecătoare; și la urmă, împotrivirea a ceea ce-am vrut să-i luăm fără el. Fiindcă la urma urmei, tot Dumnezeu învinge. Și cel ce-a vrut să meargă fără el, e ca și ostașul care în timpul marșului se oprește și-i luat în picioare de ceilalți.

Răul e o mare pacoste. Copilul ce doarme în leagăn nu-l cunoaște încă, dar îl urzește; mortul de pe lavișă nu-i mai știe gustul, dar a rămas înșepat de acu-i otrăvit. Cu toate acestea, răul, păcatul, nu face silă nimănui. Se îmbie la toți, e strigat și fluturat pretutindenea ca o marfă de

vânzare, ca un ziar prin orașe; de cumpărat însă, nu-l cumpără decât cine vrea.

Păcatul produce turburare, neorânduiala în trei direcțiuni din lumea aceasta. În lăuntruul păcătosului, în afara lui, adică în legăturile pe cari le are cu semenii, și în legăturile și căile cari le are în spre Dumnezeu.

Lăuntruul omului, care poate fi stricat de rău, e ceea ce numim conștiință. Când trupul e supus sufletului, când simțurile sunt supuse rațiunii și rațiunea voinței, putem spune că omul are ordine în lăuntruul lui, lucrează pentru zidirea sa. În alt caz, lucrează pentru surparea lui.

Rimbaud, zice despre păcătoși că sunt „mai îngrozitori și decât monștri”. Chiar și numai monstru dacă te face păcatul și e prea destul.

Și oare cum nu! Ia gândiți-vă numai. Există în om ceva statornic și neschimbător, ceva ce n'are a aface cu timpul: veșnicia lui spirituală; există apoi ceva ce n'are nici o legătură cu natura fizică: natura spirituală; ceva apoi, ce-l deosebește de toate celelalte ființe: ființa lui, ea însăși spirituală. Ei bine, toată podoaba aceasta o face de nimica păcatul. Il face pe om robul timpului, îndreptându-i voia împotriva legii veșnice; îl face supusul naturei care îl stăpânește și-l copleșește cu amăgirile ei, îl coboară și-l amestecă cu celelalte ființe de jos, încât nu se mai cunoaște dintre ele.

Rânduiala din afara omului e turburată de păcat prin aceea că otrăvește legăturile insului cu marea familie a omenirii, a neamului, a confesiunii, cu aceea mai mică a profesiunii și a casei. Legături cari se încrucișează, se strâng, nu se rup niciodată, ci sînt legași de Dumnezeu pe toți oamenii, singurul lor Tată, în așa fel, că toți formează un singur neam, în care tot ceea ce este al unuia are legătură mai mult sau mai puțin cu toți ceilalți. Dacă arunci otravă într'un izvor, oceanul are să știe de lucrul aceasta; și în tot lungul apei, câte jertfe, câte suferinți, cărora nimeni nu le cunoaște pricinuitorul!

Oare dacă ne-am da seama în ce sfere ne plutește viața, în ce veșnicie își bate clipele și ceasurile, am mai îndrăzni să păcătuim? Am mai cuteza să împovărăm prezentul cu păcatele noastre? Prezent, care nu-i numai al nostru, ci și al semenului nostru.

Tot prin acelaș păcat compromitem nu numai ritmul eului nostru și al celorlalte creaturi ci și eul lui Dumnezeu care întrece pe toate celelalte.

Universul nu cunoaște decât efectele; Dumnezeu vede și lăuntruul lucrurilor, le măsoară cu măsura binelui său nesfârșit. Înaintea oamenilor fapta e aceea care-l face pe om vinovat ori nevinovat; înaintea lui Dumnezeu e gândul și scopul cu care se face fapta. „Nu faptele sunt acelea cari îl pun pe om în rândul bunilor sau al răilor” scrie Nietzsche, „ci părerea pe care-o are el despre faptele sale”. Noi creștinii completăm: părerea pe care-o are Dumnezeu despre ceea ce face omul. Poți să ai iadul în viața ta și cerul în inimă; și poți să ai cerul în viață și iadul în inimă. Ceea ce-i dătător de ton, e starea care e între tine și Dumnezeu, independent de tot restul lumii.

Nemărginită dezordine care-l jignește pe Dumnezeu și tot ceea ce-i dela el: acesta e păcatul. Un monstru al faptei și al gândului; pe lângă care, monștri din natură nu-s decât niște miei blânzi și neputincioși.

Pr. Gh. Perva

Mărturisire

Când oamenii cu inimi de aspidă
Ți-au pus umere hlamidă
Și când, mișei,
Ți-au pus pe cap acea podoabă
Ce veacuri vor purta durerea ei,
Atunci obrazu'nsângerat
Ți-l'a scuipat
Om fără cuget și fără Dumnezeu
Acela am fost eu.

Iar când sleit
Picioarul Tău a poticnit
Sub lovituri fără de număr,
Privirea Ta mult rugătoare
S'a îndreptat spre cineva
Să-Ți pună lemnul sus pe umăr.
Acela eu am fost, Tu știi,
Cum Te-am lovit în coapsă cu piciorul,
Când mă privea răsând poporul.

In hule nu am fost avar
Când implineai
Acel sfâșietor calvar
Și când trudeai în cue - Dumnezeu -
Eram orgolios, un Prometeu.

Dar când sfârșit sub spinii grei,
Privirea Ta căzu în ochii mei
Și sub seninul ei m'am prăbușit,
Am înțeles că Tu ai biruit.

Mi-ai stins văpaia inimii, haină,
In valurile calde de lumină.
Și din seninul ochilor Tăi stinși
Desprins-am drumuri noi spre veșnicie,
Căci ochii mei atunci au fost învinși
Când i-am deschis spre noua împărăție.

Pr. Teodor Bodărlău

Despre ce să predicăm?

În *Duminica înaintea Înălțării Sf. Cruci* (12 Septembrie), — tema: **Înțelepciunea Crucii**.

Și evanghelia și apostolul de azi cuprind învățături, care parcă trec peste înțelegerea noastră obișnuită. Și anume, în evanghelic ni se spune, că așa a iubit Dumnezeu lumea, încât chiar pe

Fiul său unul născut l-a dat ca să fie răstignit pentru mântuirea noastră (Io. 3, 16). Oare nu putea Dumnezeu să mântue lumea și'n alt chip? Desigur că da. Însă acest mod de mântuire, straniu pentru mintea noastră — căci s'a săvârșit cu prețul jertfirii chiar a Fiului lui Dumnezeu — ne apare perfect logic, dacă îl privim creștinește, ca izvorât din nemăsurata iubire de oameni a Tatălui ceresc. Deasemenea și în apostol ni s'a citit despre lauda lui Pavel: „Iar mie — zice el — să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care mie lumea s'a răstignit și eu lumii” (Gal. 6, 14). Crucea — cuvânt de laudă?! Pe vremea aceea și după părerea lumii de-atunci crucea era un obiect de înfricoșată osândă și de dispreț — nu de laudă. Atunci: ce schimbare se va fi petrecut, oare, în lume și în părerile ei, încât mântuirea să vie tocmai prin răstignirea Fiului dumnezeesc, iar crucea să fi devenit laudă pentru oameni?

Spune o legendă, că Mântuitorul Hristos, fiind prunc, avea o preafrumoasă grădină de trandafiri pe care-i îngrijea cu drag. Erău înfloriți și înmiresmați acești trandafiri, când Isus a chemat în grădină și pe alți copii. De dragul trandafirilor, copiii oaspeți au început să-i culeagă, până ce n'a mai rămas niciunul. — „Ce păcat!” — ziseră oaspeții lui Iisus, care își făcuse toți cununi pe capete — „Ce păcat, că ție nu ți-a mai rămas niciunul, ca să-ți faci și tu cunună...” — „Vă înșelați. Și mie mi-a rămas ceva” — le răspunse divinul grădinar. Și luând un mănunchiu de mlădițe spinoase de trandafir își împleti o cunună și și-o așeză pe frunte din care, ca niște flori, răsări la fiecare spine câte-un strop de sânge... (După: Dr. N. Bălan: *Veniți la Mine*).

Așa a vrut înțelepciunea cea neajunsă a lui Dumnezeu să fie și mai târziu: trandafirii i-am luat noi păcătoșii, iar spinii suferințelor i-a luat Hristos în locul nostru. Și totuși cununa de spini este simbolul mântuirii noastre, nu prin alt mijloc, ci tocmai prin suferința răstignirii pe cruce. Aceasta se chiamă înțelepciunea crucii, care la plinirea vremii a răspit, ca pe o ceață netrebnică, înțelepciunea clasicismului păgân și concepția lui hedonistă de viață pentru care plăcerile și mulțumirea trupească era filosofia supremă și unicul scop al vieții, iar iubirea crucii, a suferințelor pentru Hristos — o nebunie: „*Iudeilor sminteală, iar Elinilor nebunie*” — precum sf. apostol scrie (I Cor. 1, 23). Și astfel pe culmea Golgotei, ca și la răspântia istoriei, crucea lui Hristos — care ne amintește de cea mai însemnată faptă din istoria lumii, poate mai însemnată pentru noi decât însași Creațiunea — este un semn

despărțitor între două lumi și două concepții de viață: concepția păgânilor și concepția creștină, care nu ocolea suferința și pentru care Crucea a devenit: „puterea lui Dumnezeu” — după cum citim (I Cor. 1, 18). Aceasta — zice sf. Vasile cel Mare — este „înțelegerea-lui Dumnezeu Tatăl, acceptarea cuvântului care a fost dela început Dumnezeu, și luminarea care s'a făcut de Duhul Sfânt, a căror înțelegere o au cei ce pot să spună împreună cu Pavel: *Noi, însă, avem înțelegerea lui Hristos*” (I Cor. 2, 16). „*Cugetați în voi la fel ca și Hristos Iisus*” — ne îndeamnă apostolul, și continuă arătând înțelepciunea divină de a fi ales crucea pentru mântuirea noastră (Filip. 2, 5—8).

Atâția sfinți pătimitori și mucenici ai Bisericii creștine adevăresc această concepție creștină, care a ajuns chiar până la iubirea suferinței ca și în suspinul durerii să simtă gustul bucuriei de a fi, și astfel, mai aproape de Domnul lor, sau — cum spune cineva — de a fi „contemporanii întru durere și suferință ai lui Hristos” (Gr. Popa: *Existență și adevăr la Sören Kirkegaard*). Astfel se explică prin viața creștină trăită, lauda lui Pavel și modul straniu de mântuire a lumii: S'a sălășluit în lume înțelepciunea crucii lui Hristos, înțelepciunea creștină, care ne-a schimbat viața și concepția despre ea.

Înțelepciunea creștină este lumina cunoașterii binelui și a răului; este virtutea de căpetenie, care conduce rațiunea omenească în lucrarea sa, ca să aleagă numai scopuri morale și mijloacele potrivite pentru ajungerea acelor scopuri. Ea vine de sus. Așa citim, că Solomon dela Dumnezeu și-a primit faimoasa înțelepciune (III Imp. 3, 5—13). Profetii din Testamentul Vechiu, și mai ales David și Isaia, sunt neîntrecuți. Până azi nu s'a găsit înțelepciune omenească să-i lase în umbră, atât ca stil, cât și ca gândire. Noi am văzut altădată cât de schimbătoare sunt părerile lumii. Oare aceștia din înțelepciunea lor au scris minunatele lor cărți? A rămas dela cei de neamul lor vre-o mare operă din acea vreme, afară de cele inspirate de Dumnezeu? Știm bine că poporul evreu nici azi nu-și are cultura sa proprie, ba dimpotrivă toată cultura modernă a fost pervertită, viciată și destrămată de spiritul lor negativ. Deci nu mai încapă îndoială, că înțelepciunea profetilor numai dela Dumnezeu putea să vie. Că înțelepciunea lor era deosebită de-a lumii se vede și din faptul că ei prevestiseră pe Messia ca „Omul durerii” (Isa. 53, 3), care avea să întemeieze împărăția cerurilor, pe când neamul lor aștepta, și așteaptă și azi, un Messia care prin sabie și pe robirea altora va întemeia o împărăție pământească.

Așadar, legea creștină face deosebire între

înțelepciunea omenească pe care o numește „pământească, firească” (Iac. 3, 15), „trupească” (II Cor. 1, 12), sau „a veacului acestuia” (I Cor. 2, 6—8), pentru că îl învață pe om să-și caute fericirea numai în plăcerile acestei lumi, — și între înțelepciunea de sus, care este: curată, făcătoare de pace, blândă, plină de milă și de roduri bune (Iac. 3, 17), pentru că nu caută aparențele înșelătoare, ci pe Dumnezeu, nu caută pământul văzut, ci cerul nevăzut, nu cele vremelnice, dar mai vârtos cele veșnice. Aceasta este „nebulia” Crucii, adică pentru noi înțelepciunea cea adevărată: lumina minții omenești însoțită de moralitate, mintea omenească luminată de revelația dumnezeiască. Înțelepciunea laudată și propovăduită de mai multe cărți din Scriptură. Inceputul ei este frica de Dumnezeu — adevărește înțeleptul Solomon (Prov. 1, 7); și sfârșitul ei e mântuirea sufletului (I Cor. 2, 7) și moștenirea împărăției cerești — ne învață Domnul Hristos în parabola celor zece fecioare (Mt. 25, 1—13).

Iată, dară, care este adevărata înțelepciune: Înțelepciunea Crucii, prin care trebuie să privim și să ne trăim viața, spre mântuirea noastră.

E timpul ca fiecare dintre noi să se întrebe în conștiință: Prin care înțelepciune privesc eu toate din lume și-mi trăesc viața? Care este concepția mea de viață? În frământarea tragică a vieții moderne — să recunoaștem! — lipsește concepția creștină. Înțelepciunea crucii se pare că și pentru noi e nebună, ca și pentru păgânii de odinioară. Și noi ne vedem țelul vieții în nemărturisita bucurie a iubirii de sine care nu-i capabilă de jertfă, în tirania pântecelui și a modei, în confortul tehnicii, în plăcerile nepermise.

Ei bine, această înțelepciune drăcească, a inteligenței fără teama de Dumnezeu, fără moralitate, va trebui să piară până nu-i prea târziu, până ce roadele ei — toate invențiunile ce puteau fi puse în serviciul omenei, iar astăzi servesc spre distrugerea ei! — nu ne vor nimici cu totul. „*Pierde-voiu înțelepciunea celor înțelepți și știința celor știutori o voiu lăpăda*” — zice Domnul (I Cor. 1, 19). Va trebui să cedeze în fața înțelepciunii de sus, care vede toate în lumina Evangheliei, care preferă suferința în locul plăcerii vinovate, și iubirea în locul urei nimicitoare.

La *Inălțarea sf. Cruci* (14 Septembrie) — tema: **Arma asupra diavolului.**

Drumurile primejdioase din munți sunt presărate, mai ales la cotituri, cu diferite semnalizatoare, care arată călătorilor primejdia ce trebuie ocolită. Asemenea este și viața noastră: ca dru-

mul de munte pe marginea prăpastiei. Oricând poți cădea. Și nu e lipsită de suferințe, înfrângeri, ispîte și primejdii viața noastră. Dar pentru evitarea lor Hristos ne-a lăsat un sfânt, „semnalizator”: crucea sa. Se apropie primejdia necurăției, a bogăției, a uciderii, pe această cale a vieții? — minunatele troițe care împodobesc întinsul țării noastre sunt tot atâtea avertismente, ce ne feresc de primejdia păcatelor, amintindu-ne pe Mântuitorul cu mâinile străpunse, larg deschise și încărcate de iubire pentru noi toți.

Crucea. Este atât de important acest semn sfânt, încât am îndrăznit să-l asemănăm cu Maica Preacurată. Căci și crucea a purtat pe brațele sale trupul, acum însângerat, al Domnului Hristos. Prin sângele cel sfânt al lui, crucea s'a sfințit cu adevărat, devenind nu numai simbolul mântuirii noastre, dar și o unealtă minunată a puterii lui Dumnezeu. Însă evanghelia de azi, descriindu-ne Patimile mântuitoare ale lui Iisus, ne arată că crucea la început a fost și pentru el, ca și pentru toți cei de atunci, un instrument de tortură. Iar apostolul de azi ne spune ce a devenit crucea prin suferințele lui Hristos: „*pentru noi ceice ne mântuim este puterea lui Dumnezeu*” (I Cor. 1, 18). Ci fiindcă de crucea suferințelor lui Iisus, mântuitoare pentru noi, și de crucea suferințelor pe care noi aci trebuie s'o purtăm, ne-am ocupat altădată — acum vom arăta că crucea poate fi și un izvor nesecat de putere, o armă a creștinului.

*

Puterea crucii s'a anunțat dela început prin pomul vieții din Raiu (Fac. 2, 9). Cu brațele puse cruciș a binecuvântat și patriarhul Iacob înainte de a muri pe nepoții săi Efraim și Manase (Fac. 48, 14). Dar cea mai însemnată prefigurare nu numai a crucii lui Hristos, ci și a răstignirii și a puterii ei mântuitoare, este șarpele de aramă pe care Dumnezeu i-a poruncit lui Moisi să-l facă și astfel: „*oricine era mușcat de un șarpe și privea spre șarpele de aramă, trăia*” (Num. 21, 9). Acest șarpe de aramă spânzurat pe lemn era numai o închipuire a crucii lui Hristos, și totuși aducea vindecare. Cu atât mai vărtos ne va aduce vindecarea și mântuirea însuși semnul crucii pe care Mântuitorul și-a întins mâinile. „*Toată ziua am întins mâinile mele către un popor neascultător și împotriva grăitor*” — zice Domnul (Isa. 65, 2 și Rom. 10, 21). Pe cruce și-a întins Domnul mâinile sale, iar ziua era Vineri înainte de Paști. În această zi crucea — instrument de tortură înfricoșată — a devenit pentru Hristos Domnul locul de odihnă pe care demult dorea să-și plece capul (Mt. 8, 20), și tronul glorios înconjurat de mare putere mântuitoare. Iar pentru noi crucea

este izvor de mântuire prin care, ca și Izraelitenii odinioară, ne vindecăm de veninul șarpelui celui vechiu. Așadar — zice sf. Ioan Gurădeaur — „*lupta este a Stăpânului, și cununa a noastră*”. Așa încât pentru noi creștinii crucea a devenit „*puterea lui Dumnezeu*” — precum însuși apostolul spune (I Cor. 1, 18). Și chiar dacă am socoti că el prin cuvântul: „*cruce*” ar înțelege în mod figurat suferințele mântuitoare ale lui Iisus și roadele acestor suferințe, adică creștinismul, totuși această asemănare, pe care el o face, dovedește cinstirea și puterea pe care el o atribuia semnului crucii. Căci nu se poate face o asemănare, nici măcar stilistică, între două lucruri ale căror înțelesuri se exclud întreolaltă, cum ar fi, de pildă, între bine și rău, sfânt și necurat... Dar dacă pentru sfințele Patimi ale lui Hristos și pentru urmările lor mântuitoare se folosește cuvântul: cruce, atunci debunăseamă a intervenit ceva și a schimbat, pentru adevărații creștini, înțelesul defăimător și înfricoșat al crucii ca instrument de osândă păgânească. A intervenit sângele preasfânt al Domnului Hristos, care a sfințit crucea. Astfel crucea a devenit unealta mântuirii noastre odată pe Golgota, și totdeauna, în fiecare zi, izvor de putere pentru noi creștinii în lupta vieții.

Această cruce ne-o oferă Hristos când zice: „*Luăți jugul meu asupra voastră și învățați-vă dela mine că sunt blând și smerit cu inima, și veți afla odihnă sufletelor voastre: Că jugul meu este bun și sarcina mea ușoară este*” (Mt. 11, 29—30). Aceasta e crucea pe care Iisus Hristos ne-o dă: jugul său cel bun, crucea sfințită cu jertfa sângelui său, crucea ca podoabă a sufletului și ca sprijin, ca scut și „*armă asupra diavolului*”, plină de putere mântuitoare.

Așa încât crucea este pentru noi „*trofeu*” contra demonilor, sabie contra păcatului, sabie prin care Hristos a străpuns șarpele. Crucea este voința Tatălui, slava Unuia născut, bucuria Duhului, podoaba îngerilor, siguranța bisericii, lauda lui Pavel (Gal. 6, 14), zidul sfinților, lumina, întregii lumi” (Sf. Ioan Gură de Aur).

În orașul Chișinău s'a ridicat o statuie a lui Ștefan cel Mare, având crucea într-o mână, iar în cealaltă paloșul. Acest chip nu înfățișează numai pe marele voevod apărător al crucii, dar pe orice creștin, care, având înainte-i crucea lui Hristos, luptă cu succes împotriva celui rău, cu paloșul virtuților.

Cu adevărat „*crucea este pavăza arma și trofeul*” contra diavolului. Crucea este pecetia pentru ca să nu ne atingă nimicitorul, după cum spune Scriptura (Evr. 11, 28). Crucea este scularea celor căzuți, sprijinul celor care stau, reazemul celor

slabi, toiagul celor păstoriți, călăuza celor convertiți, desăvârșirea celor înaintați mântuirea trupului și a sufletului, izgonitorul tuturor răutăților" (sf. Ioan Damaschinul). În necazuri și suferințe învingem având cu noi crucea pe care Iisus a suferit noian de chinuri, și ne mângâiem văzând ce neînsemnate sunt suferințele noastre față de ale lui. Având în inimă crucea Domnului, nici muncă nu ne pare grea, pentru că crucea ne amintește că sfintele mâni pironite pe ea s'au străduit cu lucrul din tinerețe. Fer. Ieronim, întrebând fiind de ce stă, când scrie sau studiază, tot la umbra unei cruci, a răspuns: „Acest pom al vieții, crucea, îmi dă o umbră care mă fereste de tot răul; îmi dă poame care mă întăresc la tot binele. La această umbră vreau să petrec totdeauna și poamele ei vreau să-mi hrănească neconținut sufletul”.

Iată dar, ce este crucea pentru noi: Semnul lui Hristos, prin care ne am mântuit și armă asupra diavolului și un mare sprijin pentru noi. Ce urmări are acest semn pentru viața noastră? Ea ni-l aduce pe Hristos în viața noastră, căci zice sf. Ioan Damaschinul: „acolo unde va fi semnul, acolo va fi și el”. Adecă: dacă avem crucea sfințită, desigur că-l avem și pe cel ce s'a răstignit pe dânsa pentru noi. Cinstind sf. cruce pe el îl cinstim și închinându-ne crucii, lui ne închinăm, și nu lemnului sau argintului din care e fabricată crucea. Așadar, această comportare ne-o impune, pentru viața noastră morală, învățătura despre sfințenia și puterea crucii: S'o cinstim, s'o așezăm în casele noastre, s'o punem pe inima noastră și a copiilor noștri, să ne însoțim cu acest semn rugăciunile, și mai vărtos s'o avem cu toți în inimă. „Deci cu osârdie să ținem crucea Domnului, lauda tuturor: Lemnul ce ne este nouă dat spre mântuire, armă de pace, nebiruită biruință (Icosul praznicului). B.

Informațiuni

■ „Tribuna Română” este titlul ziarului care apare la Arad cu data de 1 Septembrie 1943. După cum arată și numirea, ziarul unește idealurile permanente românești ale Aradului, pentru care au luptat pe vremuri „Tribuna” și „Românul”.

Intr'o țară unită, năzuințele se contopesc în vederea aceluiaș scop, care este cultura neamului și mărirea Țării. Așa s'au înfrățit și la Arad năzuințele societății românești, reprezentată prin instituțiile și figurile noastre de elită, care și-au solidarizat puterile morale și materiale, ca să înzestreze Aradul cu un cotidian demn de trecutul lui cultural și național.

Salutăm acest eveniment cu tot entuziasmul, deplin încredințați că toți cei ce s'au angajat în slujba și lupta scrisului la „Tribuna Română”, sunt cei mai aleși fii ai Aradului, devotați și pricepuți lucrători condeieri, în ogorul culturii și publicistice române, în frunte cu însuflețitul și osârdiuitorul primar al Aradului Dr. Oct. Lupăș.

Pentru neam și pentru lege, întru mulți ani, înainte.

Doamne, ajută!..

■ **Dș. Dr. Cornelia Bodea**, asistentă la Facultatea de Litere din București, în zilele acestea a scos de sub teascurile Diecezanei o monografie istorică, excepțional de valoroasă, despre marele apostol, luptător pentru desrobirea noastră națională și religioasă, *Moise Nicoară*. Partea I a monografiei se ocupă de viața și lucrarea sbuciumată a lui Moise Nicoară, iar partea II cuprinde foarte interesante documente: scrisori și memorii rămase dela Moise Nicoară.

Lucrată după cele mai alese criterii și exigențe științifice, opera D-șoarei Bodea, fiica venerabilului preot dela Dezna, este un model în genul ei, pentru care o felicităm pe autoare cu toată căldura.

Vom reveni.

■ **Inmormântarea Marelui C. Prezan**. Pentru marile sale vrednicii de ostaș și patriot, guvernul țării a făcut Marelui Prezan funerals naționale. Au luat parte la înmormântare: M. S. Regele Mihai I, Marelui Ion Antonescu conducătorul Statului, Mihai Antonescu v. președintele Consiliului de ministri, numeroși generali, cavaleri ai ordinului Mihai Viteazul, profesori universitari și bărbați de stat, toate drapelele regimentelor din țară și popor mult din jurul satului Schineta unde locuia Marelui adormit.

Slujba înmormântării a fost făcută de I. P. S. S. Patriarhul Nicodim, I. P. S. S. Mitropoliții Nicolae al Ardealului, Irineu al Moldovei, Nifon al Olteniei și P. S. Episcop Grigorie al Hușilor.

La dorința adormitului Ostaș, nu s'au ținut cuvântări și nu s'au dus cununi de flori. Înaintea procesiunii spre groapă era dusă o cruce simplă de lemn, urmată de pâinile și poamele pentru pomană, praporele bisericii din sat și făcliile aprinse. În mormânt i-au fost așezate sabia, casca de soldat și cununile de frunze de stejar aduse de săteni.

Astfel s'a dus dintre noi omul care a avut un suflet drept ca tăișul sabiei și o viață cinstită, închinată în întregime Neamului.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Școala de Duminică

37. Program pentru Dum. 12 Sept. 1943.

1. *Rugăciune*: Impărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Crucii Tale ne închinăm Stăpâne...
- 3—4. *Cetirea Evangheliei* (Ioan 3, 13—17) și *Apostolului* (Galateni 6, 11—12) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Mântuește Doamne poporul tău...
6. *Cetire din V. T.*: Mai au valoare cele 10 porunci? (Calea Mântuirii Nr. 1. din 7 Iunie 1942).
7. *Povește morale*: Impăratul înțelept. (Pildele lui Solomon c. 20).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Cu vrednicie și cu dreptate.
10. *Rugăciune*: Seara și dimineața. (Dela V. cernie. Liturghier pg. 20).

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1/1943).

A.

Nr. 3656—1943.

Ordin circular

D-șoara profesora *Fulvia Păcățian*, fiica Părintelui Iconom Stavrofor Mihai Păcățian, consilier eparhial în retragere, întreprinde pe teritoriul Eparhiei Noastre o călătorie de studiu a portului național între zilele 1—15 Septembrie 1943.

Prea Cucernicii Preoți sunt invitați să-i dea tot concursul, ca această călătorie să aibă roadele sale binecuvântate.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 31 August 1943.

† **Andrei**,
Episcop.

Prot. Caius Turicu,
cons. ref. eparhial.

Nr. 3559—1943.

Concurse

Se publică concurs *din oficiu*, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei de *clasa primă*, Șofronea, protopopiatul Arad.

VENITE:

1. Sesiunea parohială 32 jug.
2. Stolele legale.
3. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta, în termenul concursului, Veneratului Consiliu Eparhial.

Se admit la candidare recurenți cari au calificarea recerută pentru parohii de *clasa primă*.

Preotul numit va plăti toate impozitele după venitul preoțesc din al său.

Arad, la 24 August 1943.

† **Andrei**,
Episcop.

Traian Cibian,
consilier, ref. eparhial.

Nr. 3581—1943.

Se publică concurs, prin alegere, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei *Cladova*, protopopiatul Radna.

VENITE:

1. Sesiia parohială de 32 jug. cad.
2. Casă parohială.
3. Birul și stolele legale.
4. Opt drepturi pentru lemne și pășune din pădurea urbanială.
5. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa a II-a (a doua)*.

Cererile de concurs, adresate Consiliului Parohial, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad. Cei admiși la candidare, cu prealabila învoire a protopopului tractului, se vor prezenta în sf. biserică din Cladova, pentru a și arăta dexteritatea în serviciu, predică și cântare și a face cunoștință cu credincioșii.

Preotul ales va achita din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Consiliul Parohial.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial, ținută la 24 August 1943.

† **Andrei**
Episcop.

Traian Cibian
consilier, ref. eparhial.

Nr. 3582/1943.

Se publică concurs *din oficiu*, cu termen de 15 zile, pentru întregirea parohiei *Dud*, protopopiatul Șitia.

VENITE:

1. Sesiunea parohială în estinderea ei de azi cu dreptul convenit de pășune și pădure.
2. Două jughere și $\frac{1}{2}$ pământ arător și fânaș în „Gura Migeșului” ca răscumpărare a birului parohial.
3. Casa parohială cu supraedificate și grădina.
4. Stolele legale.
5. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa a II-a (a doua)*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Preotul numit va achita din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial, ținută la 24 August 1943.

ss. † **Andrei**
Episcop.

Traian Cibian,
consilier, referent eparhial.

NOU!

NOU!

Carte de Rugăciuni

Tipărită cu binecuvântarea

P. S. S. Părintelui Episcop

Dr. ANDREI MAGIERU

DIECEZANA ARAD

Ediția I, populară, 50 Lei.

Ediția II, tipărită pe hârtie semi-velină în două culori, legată în jum. pânză, 100 Lei.

Ediția III, tipărită pe hârtie de lux în două culori, legată toată în pânză 200 Lei.